

Tehy ry
PL 10
00060 Tehy

ASiantuntijakuuleminen
26.10.2010

Sosiaali- ja terveysvaliokunta
00102 Eduskunta
stv@eduskunta.fi

AIHE: Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä annetun lain sekä eräiden muiden lakien muutoksista.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä annettua lakia sekä eräitä muita asiaan liittyviä lakeja.

Tarkoituksena on uudistaa voimassa olevan lain säännökset, jotka liittyvät tietojen käytön edellytyksenä olevaan potilaan suostumukseen sekä muuttaa eräitä kansallisen sähköisen potilasarkiston toteutusta ja käyttöönottoa koskevia säännöksiä. Lakiehdotuksessa ehdotetaan myöhennettäväksi julkisen terveydenhuollon palveluiden antajien liittymisvelvollisuutta valtakunnalliseen terveydenhuollon tietojärjestelmäpalveluihin vuoden 2014 syyskuun alkuun ja yksityisen terveydenhuollon velvollisuutta vuoden 2015 syyskuun alkuun. Lisäksi valtakunnallisten tietojärjestelmäpalvelujen valtakunnalliseen toteutukseen ja operatiiviseen johtamiseen liittyvät tehtävät ehdotetaan siirrettäväksi sosiaali- ja terveysministeriöstä Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle.

Velvollisuus liittyä valtakunnallisiin tietojärjestelmäpalveluihin

On perusteltua myöhentää terveydenhuollon palveluiden antajien velvollisuutta liittyä valtakunnallisiin tietojärjestelmäpalveluihin, koska järjestelmät eivät ole valmiina alkuperäisen lainsäädännön mukaisesti maaliskuun lopussa 2011.

Potilaan suostumusmenettely

Potilaan suostumusmenettelyyn ehdotetut muutokset parantavat Tehyn näkemyksen tietojen sujuvaa siirtymistä eri hoitoyksiköiden välillä, lisäävät potilasturvallisuutta, säästävät terveydenhuollon resursseja ja helpottavat hoitokokonaisuuksien hallintaa.

Jotta potilas voisi aidosti ja tehokkaasti käyttää kielto-oikeuttaan, hänellä tulee olla riittävästi tietoa kyseisen palvelujen antajan tietojen käsittelystä ja niistä tietojärjestelmän ominaisuuksista, jotka vaikuttavat hänen potilastietojensa käsittelyyn. Tämä on tarpeen jotta turvataan potilaan yksityisyyden suoja ja itsemääräämisoikeus.

Laissa sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä annetun lain muuttamiseksi 17 § mainitaan seuraavasti: 'Valtakunnallisiin tietojärjestelmäpalveluihin liittyneen terveydenhuollon palvelujen antajan on annettava ensimmäisen palvelutapahtuman yhteydessä seloste potilaalle.' Tehyn näkemyksen mukaan pykälään on lisättävä seuraava lause: 'Potilaan on saatava riittävä ohjausta ja neuvontaa selosteen sisällöstä'. Ohjaukseen ja neuvontaan on varattava riittävästi resursseja terveydenhuollon toimintayksiköissä.

Operatiivisen kehittämisen ja ohjauksen siirtäminen STM:stä THL:ään

On perusteltua, että sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisen käsittelyn edellyttämä operatiivinen kehittäminen ja ohjaus siirretään pois strategisessa ohjausvastuussa olevasta sosiaali- ja terveysministeriöstä. STM:n on seurattava, riittääkö THL:lle kaavailtu 19 henkilötyövuoden lisäpanos siirrettyjen tehtävien hoitoon. Työpanoksen riittävyttä on määräjain tarkasteltava uudelleen.

Terveydenhuollon ammattihenkilöiden lisäkoulutus kansalliseen terveystietokantaan liittyen

Tehy ry pitää olennaisen tärkeänä sitä, että kansallisen terveystietokannan tullessa käyttöön terveydenhuollon ammattihenkilöille järjestetään järjestelmän käyttöön liittyvää koulutusta. Koulutuksessa on teknisen käytön lisäksi selvitettävä lainsäädännölliset perusteet sekä ammattihenkilön ja potilaan oikeusturvaan liittyvät kysymykset. Koulutuksessa on kiinnitettävä erityistä huomiota siihen miten kansallisessa tietokannassa on järjestetty potilaan suostumukseen liittyvät seikat, mikä on terveydenhuollon ammattihenkilöiden vastuu katselujärjestelmässä näkyvien tietojen osalta ja miten esimerkiksi vajaavalttaisten henkilöiden tietojen luovutus ja suostumusmenettelyt hoidetaan.

Tehy ry esittää valtion talousarvioon varattavaksi määrärahaa, jolla turvataan järjestelmän käyttöönoton aikana terveydenhuollon ammattihenkilöiden koulutus sähköisen asiakirjajärjestelmän käyttöön. Systemaattisella ja samansisältöisellä koulutuksella varmistetaan potilasasiakirjojen tiedon taso ja virheettömyys, joilla on myös vaikutusta potilasturvallisuuden kehittämisessä.

Helsingissä 25.10.2010

Jaana Laitinen-Pesola
Puheenjohtaja
Tehy ry

Tarja Honkalampi
Johtaja
Tehy ry

Lisätietoja

Mervi Flinkman
Työvoimapolitiittinen asiamies
p. 0400-968324